

--	--	--

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Mariola Głowacka

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2017r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **K. P. i P. W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej K. P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 31 lipca 2017r., sygn. akt XII Nc 72/17

postanawia:

- 1) sprostować oczywistą omyłkę pisarską zawartą w rubrum postanowienia z dnia 31 lipca 2017r. dotyczącą oznaczenia pozwanego w ten sposób, że w miejsce słów (...) wpisać (...);
- 2) sprostować oczywistą omyłkę pisarską zawartą w nagłówku postanowienia z dnia 31 lipca 2017r. poprzez wpisanie w miejsce sygnatury „XII C 72/17” sygnatury akt sprawy „XII Nc 72/17”;
- 3) oddalić zażalenie.

SSA Mariola Głowacka

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 31 lipca 2017r. zwolnił pozwaną K. P. od kosztów sądowych częściowo tj. w zakresie opłaty od zarzutów ponad kwotę 2.000 zł, a w pozostałym zakresie wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych oddalił.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że pozwem z dnia 6 marca 2017r. powód (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wobec pozwanych na jego rzecz w wysokości 247.422,16 CHF, na którą składały się 206.151,64 CHF należności głównej oraz 41.270,50 CHF odsetek, wraz z dalszymi odsetkami od kwoty 206.151,64 CHF. Wartość przedmiotu sporu powód określił na kwotę 832.337,24 zł. Dnia 10 marca 2017r. Sąd wydał nakaz zapłaty. W dniu 10 kwietnia 2017r. pozwana K. P. wniosła zarzuty wobec nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie

powództwa w całości, a także o zwolnienie jej od kosztów sądowych ze względu na trudną sytuację materialną. W dniu 15 maja 2017r. pozwana K. P. złożyła oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania uzupełnione pismem z dnia 30 czerwca 2017r. do którego dołączyła zaświadczenia o dochodach i wydatkach. W ocenie Sądu Okręgowego z dokumentów tych wynikało, że na jej utrzymaniu znajduje się małoletni syn (ur. (...)). Pozwana jest właścicielką mieszkania o powierzchni ok. 56 m² położonego w P., obciążonego hipoteką umowną na rzecz (...) Bank S.A. do wysokości 300.000 zł, a także domu o powierzchni ok. 200 m² położonego na działce o powierzchni ok. 1.000 m² o wartości ok. 700.000 zł obciążonego hipoteką na rzecz powoda. Posiada również samochód marki V., rocznik 2013r. o wartości ok. 18.000 zł oraz V. (...) (2008) o wartości ok. 40.000 zł sfinansowany w kwietniu 2017r. z dotacji unijnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Pozwana uzyskuje dochody z tytułu działalności gospodarczej (700 zł), alimentów na dziecko (800 zł), oraz pracy dorywczej (500-1.000 zł). Sąd ustalił, że pozwana ponosi następujące stałe wydatki: mieszkanie (ok. 650 zł), wyżywienie (2 osoby, ok. 700 zł), odzież i obuwie dla dziecka (ok. 150 zł), dojazdy (ok. 250 zł), środki czystości i kosmetyki (ok. 150 zł), lekarstwa (ok. 50) zł. W okresie od dnia 9 lutego 2015r. do dnia 29 marca 2017r. pozwana była zarejestrowana jako osoba bezrobotna. Opłata od zarzutów wynosi 31.215 zł.

Sąd pierwszej instancji powołując się na treść art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) uznał oświadczenie o stanie majątkowym pozwanej za wiarygodne i znajdujące potwierdzenie w przedstawionych przez nią dokumentach. Dochody pozwanej, w stosunku do jej obciążeń, są niewysokie i uniemożliwiają uiszczenie pełnej opłaty od zarzutów. Pozwana od niedawna prowadzi działalność gospodarczą i nie uzyskuje z niej obecnie dochodów pozwalających na uiszczenie opłaty. Ponadto do niedawna (tj. do 29 marca 2017r.) pozwana była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, przez co niemożliwe było wcześniejsze oszczędzenie przez nią środków na opłatę. Zdaniem Sądu pozwana posiada jednak majątek i uzyskuje dochody, zasadne jest więc poniesienie przez nią kosztów chociaż w części. Sąd uznał, że pozwana jest w stanie uiścić część opłaty od zarzutów w wysokości 2.000 zł, czyli kwotę równą jej jednomiesięcznym deklarowanym dochodom, którą to kwotę biorąc pod uwagę czas jaki upłynął od wniesienia zarzutów w sprawie mogła pozwana zaoszczędzić.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła pozwana zaskarżając je w części w jakiej Sąd nie zwolnił pozwanej od kosztów sądowych w całości. Pozwana podniosła, że Sąd pierwszej instancji trafnie przyjął, że jej sytuacja majątkowa jest bardzo trudna, jednakże nie zgodziła się z ustaleniem Sądu Okręgowego, iż mogła poczynić oszczędności w celu uiszczenia opłaty. Wobec powyższego wniosła o ponowne przeanalizowanie jej sytuacji majątkowej i zwolnienie od konieczności płacenia za sprawę w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie pozwane nie zasługiwało na uwzględnienie. j

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. Sąd może z urzędu sprostować w postanowieniu niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. W zaskarżonym postanowieniu zamiast prawidłowej sygnatury akt sprawy XII Nc 72/17 wpisano „XII C 72/17”. Jednocześnie w rubrum postanowienia wskazano nieprawidłowe nazwisko pozwanego (W. zamiast W.). Wobec powyższego Sąd Apelacyjny sprostował te dwie omyłki pisarskie, uznając je za oczywiste, o czym orzekł w punktach 1-2 postanowienia.

Przechodząc do merytorycznej oceny wywiedzionego przez pozwaną zażalenia Sąd Apelacyjny uznał, że nie zasługiwało ono na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w dalszym ciągu nie zachodzą przesłanki do zwolnienia pozwanej od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zarzutów w całości. Na żalącej aktualnie ciąży obowiązek uiszczenia opłaty od zarzutów w wysokości jedynie 2.000 zł z wymaganych 31.215 zł, co niewątpliwie stanowi nieznaczną część należnej opłaty.

W piśmiennictwie podkreśla się, że ponoszenie przez stronę kosztów sądowych jest w postępowaniu cywilnym zasadą. Przepisy przewidują od powyższej zasady odstępstwa zarezerwowane wyłącznie dla szczególnych przypadków. Zwolnienie od kosztów sądowych jest więc wyjątkiem od zasady, że strona sama obowiązana jest ponieść koszty sądowe i w razie potrzeby poczynić w tym zakresie niezbędne oszczędności. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych przeznaczona jest dla najbiedniejszych członków społeczeństwa, którzy z przyczyn od siebie niezależnych, nawet po poczynieniu niezbędnych oszczędności, nie są w stanie uiścić kosztów sądowych.

W wywiedzionym zażaleniu pozwana zarzuciła Sądowi pierwszej instancji, iż niezasadnie uznał, że pozwana mogła poczynić oszczędności w celu uiszczenia opłaty w wysokości 2.000 zł. Jednocześnie wyjaśniła, iż nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna i jej dochody oscylują w granicach 2.000 zł, jednakże jeśli weźmie się pod uwagę ponoszone wydatki (1.950 zł), to zdaniem pozwanej trudno uznać, by mogła poczynić jakiegokolwiek oszczędności, zwłaszcza w okresie od kwietnia bieżącego roku. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie uzasadnia to jednak uwzględnienia zażalenia. Sama okoliczność, że pozwana posiada zobowiązania i stałe wydatki nie przesądza jeszcze o spełnieniu przesłanek z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nie może dojść bowiem do sytuacji w której strony swoje zobowiązania wynikające z konieczności poniesienia kosztów sądowych będą traktować ubocznie-jako ostatni z najmniej istotnych wydatków, którego uiszczenie będzie możliwe tylko wówczas, gdy strona po zaspokojeniu wszelkich własnych potrzeb, nadal będzie dysponować środkami finansowymi. Podkreślić zatem należy, iż wydatki stałe i zobowiązania pozwanej nie mogą mieć pierwszeństwa przed obowiązkiem uiszczenia kosztów sądowych. Sąd Apelacyjny podziela ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że obciążenie strony kosztami sądowymi których wysokość nie przewyższa jej jednomiesięcznych dochodów nie oznacza, iż nie jest ona w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1983r. I CZ 151/83, OSNCP 1984 nr 5, poz. 82; tudzież postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 marca 2015r., I ACz 98/15, Legalis nr 1213506). A kwota 2.000 zł, obowiązkiem zapłaty której Sąd pierwszej instancji obciążył pozwaną, niewątpliwie nie przekracza jednomiesięcznych deklarowanych przez pozwaną dochodów, co pozwana sama potwierdziła w treści wywiedzionego zażalenia.

Podkreślić należy, że z dniem 30 marca 2017r. pozwana utraciła status osoby bezrobotnej, gdyż rozpoczęła działalność gospodarczą, co wynika z decyzji Starosty (...) z dnia 12 kwietnia 2017r. (vide: k. 53 akt) i dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości 21.850 zł (vide: k. 100 akt). Pozwana uzyskuje wsparcie pomostowe w kwocie 1.850 zł miesięcznie, wynagrodzenie w kwocie 894,75 zł miesięcznie, dochody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz alimenty na dziecko. Jest właścicielką dwóch nieruchomości z której jedną – dom, mogłaby wynająć, żeby uzyskać dodatkowy dochód. Pozwana nie wyjaśniła przyczyny z powodu której, choć ma być w bardzo złej sytuacji majątkowej, nie wynajmuje domu. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że pozwana jest w stanie uiścić część opłaty od zarzutów w wysokości 2.000 zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie pozwanej.

SSA Mariola Głowacka